

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 180/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., 17. novembra 3215, Čadca, IČO 50 473 522, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Strapáč, PhD., proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cb 127/2020 (správne sp. zn. 1 Cb 127/2010, pozn.) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 24. februára 2021 doručená ústavná sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cb 127/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 16. apríla 2010 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhal zaplatenia finančnej sumy s príslušenstvom a náhrad trov konania. Vo veci rozhodol okresný súd prvým rozsudkom z 26. januára 2017, ktorý napadol žalovaný odvolaním. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 3. júla 2018, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Následne rozhodol okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 22. decembra 2020, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Proti obom výrokom tohto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie 4. januára 2021.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré sa nevyznačuje zvýšenou náročnosťou, nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu 4. januára 2021 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní, na ktorú odpovedal predseda krajského súdu (z dôvodu, že zákonná sudkyňa je zároveň predsedníčkou okresného súdu, pozn.) tak, že sťažnosť je opodstatnená a možno jej vyhovieť.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vo veci o zaplatenie 8 114 € s prísl. vedenej pod sp. zn. 1Cb/127/2020 (správne sp. zn. 1 Cb 127/2010, pozn.), porušené bolo.

Okresnému súdu Bardejov prikazuje, aby v konaní vo veci o zaplatenie 8 114 € s prísl. vedenej pod sp. zn. 1Cb/127/2020 (správne sp. zn. 1 Cb 127/2010, pozn.) konal bez zbytočných prietáhov.

[redacted] priznáva finančné zadosťučinenie spolu vo výške 4 000,- EUR...

[redacted] priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 460,90 EUR...“

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu z dôvodu, že okresný súd v jeho veci ani po desiatich rokoch od podania žaloby právoplatne nerozhodol.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V súvislosti so skúmaním všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania a osobitných náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd považuje za nevyhnutné poukázať na to, že návrh na rozhodnutie (petit) v ústavnej sťažnosti nie je presný. Sťažovateľ zrejme omylom v písaní uviedol nesprávnu spisovú značku konania pred okresným súdom. Vychádzajúc z celkového obsahu ústavnej sťažnosti, však možno konštatovať, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 1 Cb 127/2010. Ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia, čím bude učinené zadosť požiadavke materiálneho skúmania porušenia označeného základného práva.

10. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (napr. III. ÚS 20/00, IV. ÚS 102/05, II. ÚS 518/2014, II. ÚS 751/2017, IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, II. ÚS 464/2018). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010, I. ÚS 390/2019).

11. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

12. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 1 Cb 127/2010-524 z 22. decembra 2020. V čase

doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (24. februára 2021, pozn.) bolo teda napadnuté konanie na okresnom súde už skončené, a to na základe vydania meritórneho rozhodnutia. V čase, keď bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v dôsledku nečinnosti, ako to tvrdí sťažovateľ, v konaní pred okresným súdom nedochádzalo (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte rozhodnuté právoplatne).

13. Okresný súd rozhodnutím ešte pred doručením ústavnej sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa. Po vyhlásení rozhodnutia okresného súdu teda už nemohol trvať stav právnej neistoty sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému konaniu pred okresným súdom. Vydaním meritórneho rozhodnutia, jeho doručením stranám sporu a po podaní opravného prostriedku sťažovateľom vykonaním všetkých procesných úkonov súvisiacich s predložením veci odvolaciemu súdu v primeranej lehote (spis bol krajskému súdu zaslaný 11. marca 2021, pozn.) bola úloha nastolenia stavu právoplatného rozhodnutia prenesená na krajský súd.

14. Ústavný súd zároveň podotýka, že podľa § 390 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov nemôže odvolací súd opakovane zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie. V napadnutom konaní po v poradí druhom podanom odvolaní krajský súd bude musieť sám meritórne rozhodnúť, čím sa napadnuté konanie ako celok skončí.

15. V súvislosti s tým, že predseda krajského súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľa na priet'ahy v napadnutom konaní konštatoval, že sťažnosti „možno vyhovieť“, ústavný súd pripomína, že skutočnosť, ak orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, pretože ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (napr. IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09, III. ÚS 106/2018). V posudzovanom prípade podal sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy 4. januára 2021, keď podal aj odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie. Podanie sťažnosti na priet'ahy v napadnutom konaní zo strany sťažovateľa možno hodnotiť iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, keďže predmetná vec bola v čase podania sťažnosti už rozhodnutá (bod 12 tohto uznesenia). Aj na základe toho predseda krajského súdu v odpovedi sťažovateľovi oznámil, že niet dôvodu na prijímanie „opatrenia na nápravu“.

16. Keďže sťažovateľ namietal porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu v čase, keď sa vec už nachádzala na inom súde, v dôsledku čoho už k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

17. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu